

Uredba o općoj sigurnosti proizvoda

Darko Marečić, dipl. iur.

Od 13. prosinca 2024. godini na području Europske unije primjenjuje se Uredba (EU) 2023/988 o općoj sigurnosti proizvoda kojom je stavljena van snage do tada važeća Direktiva 2001/95/EZ o općoj sigurnosti proizvoda. Uredbom se utvrđuju osnovna pravila o sigurnosti potrošačkih neprehrambenih proizvoda te propisuju obveze gospodarskih subjekta u lancu opskrbe i distribucije neprehrambenih proizvoda, s ciljem da se na tržište Europske unije stavljaju proizvodi sigurni za potrošače. Izravna primjena predmetne Uredbe u Republici Hrvatskoj osigurana je Zakonom o provedbi Uredbe (EU) 2023/988 o općoj sigurnosti proizvoda. Koji se aspekti uzimaju u obzir prilikom procjene sigurnosti proizvoda, koje su obveze gospodarskih subjekata glede stavljanja na tržište i/ili na raspolaganje na tržištu samo sigurnih proizvoda te koja su tijela nadležna za provedbu Uredbe, pojašnjavamo u nastavku članka.

1. Uvod

Dana 12. lipnja 2023. na snagu je stupila Uredba (EU) 2023/988 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o općoj sigurnosti proizvoda, izmjeni Uredbe (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive (EU) 2020/1828 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Vijeća 87/357/EEZ (dalje: Uredba). Uredba je u cijelosti obvezujuća i od 13. prosinca 2024. primjenjuje se u svim državama članicama Europske unije (dalje: EU). Uredbom je ostavljen rok od 18 mjeseci od formalnog stupanja na snagu Uredbe, unutar kojeg države članice moraju na nacionalnoj razini započeti s primjenjivanjem novih pravila o općoj sigurnosti proizvoda u skladu s Uredbom.

Prethodno važeću Direktivu 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda (dalje: Direktiva) bilo je nužno revidirati i ažurirati u kontekstu razvoja novih tehnologija i internetske prodaje kako bi se na razini EU osigurala dosljednost s razvojem zakonodavstva EU o usklađivanju i zakonodavstva o normizaciji, bolje funkcioniranje opoziva proizvoda zbog sigurnost te jasniji okvir za proizvode koji imitiraju hranu koji su dosad bili regulirani Direktivom Vijeća 87/357/EEZ od 25. lipnja 1987. o usklađivanju zakonodavstva država članica u odnosu na proizvode koji, zbog toga što nisu onakvi kakvim se prikazuju, ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača.

Zbog navedenih razloga, na razini EU odlučeno je da se sigurnosni zahtjevi za neprehrambene proizvode (dalje: proizvodi) koji se stavljaju na tržište EU propišu novom uredbom umjesto izmjenom i dopunom prethodno važeće Direktive. Na taj način osigurana je njena

jedinstvena izravna primjena u svim državama članicama EU bez potrebe za transpozicijom u zakonodavstvo svake države članice, čime se eliminiraju uobičajene prilagodbe pogodnostima svake zemlje.

ističemo...

Odredbom čl. 51. Uredbe propisano je da države članice ne smiju sprječavati stavljanje na raspolaganje na tržištu proizvoda obuhvaćenih Direktivom 2001/95/EZ koji su sukladni s tom direktivnom i koji su stavljeni na tržište prije 13. prosinca 2024.

Provedba Uredbe u RH osigurana je Zakonom o provedbi Uredbe (EU) 2023/988 o općoj sigurnosti proizvoda (Nar. nov., br. 78/25) koji je stupio na snagu 10. svibnja 2025. (dalje: Zakon). Kako je danom stupanja na snagu Uredbe na razini EU stavljena van snage Direktive 2001/95/EZ o općoj sigurnosti proizvoda iz 2011., a koja je u nacionalno zakonodavstvo RH transponirana kroz odredbe Zakona o općoj sigurnosti proizvoda (dalje: ZOSP),¹ Hrvatski sabor donio je Zakon o prestanku važenja Zakona o općoj sigurnosti proizvoda (Nar. nov., br. 78/25), a koji je stupio na snagu istog dana kada i Zakon (10. svibnja 2025.).

¹ Nar. nov., br. 30/09., 139/10., 14/14. i 32/19.

2. Što se bitno uređuje Uredbom i Zakonom

2.1. Što se uređuje Uredbom

Uredbom se osigurava da proizvodi obuhvaćeni Uredbom, koji se stavljaju na tržište EU, bez obzira na prodajni kanal putem kojeg se nude potrošačima (internet ili fizička trgovina), udovoljavaju visokoj razini sigurnosnih zahtjeva koji su istom propisani. Da bi se to postiglo, Uredbom se:

- **utvrđuju osnovna pravila o sigurnosti potrošačkih neprehrambenih proizvoda** (dalje. proizvodi) koji se prvi puta stavljaju na tržište EU, ili se nalaze na raspolaganju na tom tržištu (u prodaji na veliko i/ili na malo), a koji su strožiji, posebice u pogledu zahtjeva sljedivosti, u odnosu zahtjeve koji su bili propisani prethodnom Direktivom;
- **dosadašnji sustav brzog uzbunjivanja za opasne proizvode Rapex modernizira i mijenja naziv u sustav brzog uzbunjivanja Safety gate (Sigurnosna vrata);**
- **uvode posebna pravila o postupanju u slučaju opoziva proizvoda** zbog sigurnosti potrošača, a koja uključuju pravo potrošača na pravni lijek u slučaju opoziva opasnog proizvoda s tržišta.

Osim navedenog, Uredbom se propisuju i mjere kojima se jamči da se tijekom procjene sigurnosti proizvoda uzimaju u obzir rizici za najranjivije skupine potrošača (djeca, umirovljenike, invalide i dr.), kao i rizici koji su povezani s kibernetičkom sigurnošću, te općenito sa stupnjem digitalizacije.

Za razliku od uređenja propisanog prethodnom Direktivom prema kojoj su obveze gospodarskih subjekata u odnosu na zahtjeve sigurnosti bile propisane samo za proizvođače, uvoznike i distributere, Uredbom se **obveze odnose na sve gospodarske subjekte koji sudjeluju u lancu opskrbe i distribucije** (npr. na pružatelja usluge provođenja narudžbi i pružatelja internetske platforme za trgovanje), te predviđa obveza uspostavljanja unutarnjih postupaka za sigurnost proizvoda kako bi mogli ispuniti relevantne zahtjeve propisane Uredbom.

Bitna novina odnosi se na **pružatelje internetskih platformi za trgovanje** za koje je Uredbom propisana **obveza suradnje s tijelima za nadzor tržišta, koja posljedično mogu od njih zatražiti da uklone ili onemoguće pristup opasnim proizvodima koji se nude na prodaju putem interneta**. Za pružatelje internetskih platformi za trgovanje propisana je obveza određivanja jedinstvene kontaktne točke za komunikaciju s potrošačima vezano uz pitanja koja se odnose na sigurnost proizvoda koji se putem interneta nude na prodaju.

Uredbom je kao posebna novina propisano da se **proizvodi mogu staviti na tržište EU, uključujući i putem interneta ili drugih sredstava daljinske komunikacije, samo ako postoji gospodarski subjekt s poslovnim nastanom na njenom području koji je odgovoran za sigurnost proizvoda** koji se stavljaju na tržište.

2.2. Što se uređuje Zakonom

Zakonom se određuju nadležna tijela za provedu Uredbe i ovlasti tih tijela. Budući je Uredba horizontalne prirode, odnosno primjenjuje se u određenim segmentima i kada postoji poseban propis koji uređuje sigurnost određenih proizvoda, ali ne propisuje određene sigurnosne zahtjeve predviđene Uredbom, Zakonom je određeno više nadležnih tijela u svrhu provedbe ove Uredbe, a sve to kako bi se osigurala sveobuhvatnost i potpuna sektorska pokrivenost, a time i pravna sigurnost u ovom području.

Nadalje, Zakonom se određuje Državni inspektorat za jedinstvenu nacionalnu kontaktnu točku za dostavu službenih obavijesti putem sustava brzog uzbunjivanja za razmjenu informacija o korektivnim mjerama u vezi s opasnim proizvodima (sustav *Safety Gate*) i za kontakt s Europskom komisijom (dalje: Komisija), kao i ovlasti kontaktne točke.

Budući je za učinkovitu provedbu Uredbe nužno osigurati mogućnost da svi subjekti koji su upoznati s potencijalnim kršenjem iste imaju mogućnost upozoravanja nadležnih tijela na takve povrede, Zakonom je propisano da potrošači i druga zainteresirana tijela ili osobe nadležnim tijelima u RH mogu podnositi pisane predstavke vezane uz povrede, kao i postupak prema kojem će se navedene predstavke obrađivati.

Zakonom su propisane upravne mjere i prekršajne sankcije koji su nadležni inspektori ovlaštene i dužni poduzeti prema onom gospodarskom subjektu za kojega utvrde da se ne pridržava obveza propisanih Uredbom.

3. Cilj, predmet i područje primjene Uredbe

3.1. Cilj Uredbe

ističemo...

Uredba je donijeta u svrhu ostvarivanja dva osnovna cilja, poboljšanja funkcioniranja unutarnjeg tržišta EU i osiguravanja visoke razine zaštite potrošača u pogledu proizvoda namijenjenih potrošačima.

Propisivanje obveze gospodarskim subjektima da na tržište i/ili na raspolaganje na tržištu smiju stavljati samo sigurne proizvode, doprinosi ostvarenju ciljeva iz čl. 169. Ugovora o funkcioniranju Europske unije – UFEU (SL C 202). Naime, tim je člankom propisano da radi promicanja interesa potrošača i osiguranja visokog stupnja zaštite potrošača, EU doprinosi zaštiti zdravlja, sigurnosti i ekonomskih interesa potrošača, kao i promicanju njihovih prava na obaviještenost, obrazovanje i organiziranje u svrhu zaštite njihovih interesa i prava. Istovremeno, Uredbom se osigurava zaštita zdravlja i sigurnosti potrošača u pogledu proizvoda namijenjenih potrošačima, a što je ujedno i jedan od temeljnih načela pravnog okvira EU-a sadržanog u Povelji Europske unije o temeljnim pravima (2016/C 202/02). Naime, opasni proizvodi mogu imati vrlo negativne posljedice za potrošače i građane, stoga, svi potrošači, uključujući najranjivije skupine kao što su djeca, starije osobe ili osobe s invaliditetom, imaju pravo na sigurne proizvode.

3.2. Predmet Uredbe

ističemo...

Predmet Uredbe je utvrđivanje osnovnih pravila o sigurnosti potrošačkih proizvoda koji se stavljaju na tržište ili na raspolaganje na tržištu.

Potrošački proizvod definira se čl. 3. Uredbe kao svaki predmet, bez obzira na to je li međusobno povezan s drugim predmetima ili ne, isporučen ili stavljen na raspolaganje, uz naknadu ili bez nje, među

ostalim u kontekstu pružanja usluge, koji je namijenjen potrošačima ili za koji postoji vjerojatnost da će ga, u razumno predvidljivim uvjetima, potrošači upotrebljavati čak i ako im nije namijenjen. **Stavljanje na tržište** podrazumijeva prvo stavljanje proizvoda na raspolaganje na tržištu EU. **Stavljanje na raspolaganje na tržištu** znači svaku isporuku proizvoda za distribuciju (trgovinu na veliko i/ili trgovinu na malo), potrošnju ili upotrebu na tržištu EU, u okviru trgovačke djelatnosti, s plaćanjem ili bez plaćanja. Proizvodi koji se nude na prodaju na internetu ili putem drugih sredstava prodaje na daljinu (npr. putem TV i radio programa, kataloga, telefona) smatraju se stavljenim na tržište ako je ponuda usmjerena na potrošače u EU. Ponuda za prodaju smatra se usmjerenom na potrošače u EU ako relevantni gospodarski subjekt na bilo koji način usmjerava svoje aktivnosti na jednu ili više država članica.

3.3. Područje primjene Uredbe

3.3.1. Proizvodi na koje se primjenjuje Uredba

Opće je pravilo da se Uredba primjenjuje na sve proizvode koji se stavljaju na tržište ili se stavljaju na raspolaganje na tržištu, neovisno o tome jesu li novi, rabljeni, popravljani ili prerađeni, ako ne postoje posebne odredbe s istim ciljem u okviru prava EU kojima se uređuje sigurnost predmetnih proizvoda. Ako proizvodi podliježu posebnim sigurnosnim zahtjevima utvrđenim u pravu EU, tada se Uredba primjenjuje samo na one aspekte i rizike ili kategorije rizika koji nisu predviđeni tim zahtjevima.

Uredbom je propisano da se područje njene primjene odnosi na proizvode koji podliježu posebnim zahtjevima utvrđenim u zakonodavstvu Unije o usklađivanju. **Zakonodavstvo Unije o usklađivanju** znači zakonodavstvo EU navedeno u Prilogu I. Uredbe (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o nadzoru tržišta i sukladnosti proizvoda, i svako drugo zakonodavstvo kojim se usklađuju uvjeti za stavljanje proizvoda na koje se primjenjuje Uredba, na tržište. Npr. uredbama i direktivama iz Priloga I. Uredbe (EU) 2019/1020 obuhvaćeni su: strojevi; dizala i sigurnosne komponente za dizala; električna oprema namijenjena za uporabu unutar određenih naponskih granica; aparati na plinovita goriva; tlačna i pokretna tlačna oprema, jednostavne tlačne posude i toplovodni kotlovi na tekuća ili plinovita goriva; zaštitni sustavi namijenjeni za uporabu u potencijalno eksplozivnim atmosferama; osobna zaštitna oprema; aerosolni raspršivači; kristalno staklo; obuća i tekstilni proizvodi; predmeti opće uporabe i materijali koji dolaze u dodir s hranom te igračke, kozmetički proizvodi i deterdženti; pirotehnička sredstva; pomorska oprema; mjerni spremnici.

3.3.2. Proizvodi koji su izuzeti od primjene Uredbe

Uredba se ne primjenjuje na one proizvode čija je sigurnost uređena posebnim propisima koji se primjenjuju na te proizvode. Od primjene Uredbe izuzeti su: hrana i hrana za životinje; lijekovi za humanu ili veterinarsku primjenu; živo bilje i životinje; genetski modificirani organizmi; bilje i životinje te njihovi proizvodi; nusproizvodi životinjskog podrijetla i od njih dobiveni proizvodi; sredstva za zaštitu bilja; oprema kojom se potrošači voze ili putuju ako tom opremom izravno upravlja pružatelj usluga u kontekstu usluge prijevoza pružene potrošačima i ako tom opremom ne upravljaju sami potrošači; zrakoplovi iz čl. 2. st. 3. toč. d) Uredbe (EU) 2018/1139 o zajedničkim

pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanja Agencije EU za sigurnost zračnog prometa² i antikviteti.³

ističemo...

Uredba se ne primjenjuje na proizvode koje prije upotrebe treba popraviti ili prerađiti ako se ti proizvodi kao takvi stavljaju na tržište ili se stavljaju na raspolaganje na tržištu i jasno su označeni.

4. Sigurnosni zahtjevi

4.1. Opći sigurnosni zahtjev za proizvode koji su predmet Uredbe

ističemo...

U skladu s čl. 5. Uredbe, opći sigurnosni zahtjev podrazumijeva da gospodarski subjekti smiju staviti na tržište i/ili na raspolaganje na tržištu samo proizvode koji su sigurni za potrošače.

Što se smatra sigurnim proizvodom, definirano je čl. 3. toč. 2. Uredbe. Prema toj odredbi, **siguran proizvod** je svaki proizvod koji u normalnim ili razumno predvidljivim uvjetima upotrebe, uključujući stvarno trajanje upotrebe, ne predstavlja nikakav rizik ili samo najmanji rizik spojiv s upotrebom proizvoda, koji se smatra prihvatljivim i sukladnim s visokom razinom zaštite zdravlja i sigurnosti potrošača. Proizvod koji nije siguran u smislu prethodno navedenog, smatra se **opasnim proizvodom**. **Rizik** podrazumijeva kombinaciju vjerojatnosti pojave opasnosti koja može dovesti do štete i stupnja ozbiljnosti te štete, a **ozbiljan rizik**, znači rizik za koji se, na temelju procjene rizika i uzimajući u obzir normalnu i predvidljivu upotrebu proizvoda, smatra da može zahtijevati brzu intervenciju tijela za nadzor tržišta, uključujući slučajeve u kojima učinci rizika nisu trenutni.

Prema zakonskoj definiciji, sigurnost proizvoda proširena je i na područje zdravlja potrošača, a kako je taj pojam definiran od strane Svjetske zdravstvene organizacije (WHO – *World Health Organization*). Prema WHO, zdravlje obuhvaća stanje potpunog tjelesnog, mentalnog i socijalnog blagostanja, a ne samo odsutnost bolesti ili slabina. Navedeno znači da će proizvođači, ovisno o vrsti proizvoda, u svrhu utvrđivanja ispunjavanja propisanih sigurnosnih zahtjeva morati procjenjivati i potencijalne zdravstvene rizike povezane s proizvodima koje namjeravaju plasirati na tržište (npr. kod digitalno povezanih proizvoda poput video igrice, trebati će uzeti u obzir i utjecaj igrice na djecu, odnosno njihovo mentalno zdravlje, tako da se video igrice koja kod djece može izazvati ovisnost, može, u smislu Uredbe, smatrati opasnim proizvodom).

2 Zrakoplovi koji uključuju nizak rizik za sigurnost zračnog prometa (npr. povijesni zrakoplovi, istraživački zrakoplovi, vojni zrakoplovi, zračni baloni i dr. zrakoplovi navedeni u Prilogu I. Uredbe (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. 7. 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa (osim ako je za zrakoplov izdan ili se smatra da je izdan certifikat u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008., koja je stavljena van snage stupanjem na snagu Uredbe (EU) 2018/1139.

3 Antikviteti su proizvodi kao što su kolekcionarski predmeti ili umjetnička djela za koje potrošači mogu razumno očekivati da ispunjavaju najsvremenije sigurnosne norme.

4.2. Aspekti za procjenu sigurnosti proizvoda

Prilikom procjene je li pojedini proizvod siguran, u obzir se posebno uzimaju sljedeći aspekti:

- karakteristike proizvoda, uključujući njegov dizajn, tehničke karakteristike, sastav, pakiranje, upute za sklapanje te, prema potrebi, za ugradnju, upotrebu i održavanje;
- učinak na druge proizvode ako se razumno može predvidjeti da će se proizvod upotrebljavati s drugim proizvodima, uključujući međusobnu povezanost tih proizvoda, te učinak koji bi drugi proizvodi mogli imati na proizvod koji se procjenjuje, ako se razumno može predvidjeti da će se taj proizvod upotrebljavati s drugim proizvodima, uključujući učinak neugrađenih proizvoda koji su namijenjeni određivanju, promjeni ili upotpunjavanju rada proizvoda koji se ocjenjuje, a koji se moraju uzeti u obzir pri procjeni sigurnosti proizvoda koji se procjenjuje;
- prezentiranje proizvoda, označavanje, uključujući označavanje primjerene dobi djece koja se mogu služiti proizvodom, sva upozorenja i upute za sigurnu upotrebu i odlaganje proizvoda te sve druge oznake ili informacije o proizvodu;
- kategorije potrošača koji upotrebljavaju proizvod, posebno procjenjivanjem rizika za ranjive skupine potrošača kao što su djeca, starije osobe i osobe s invaliditetom, kao i utjecaja različitih spolova na zdravlje i sigurnost;
- izgled proizvoda ako je vjerojatno da će navesti potrošače da ga upotrebljavaju na način različit od onoga za koji je projektiran, a posebno: a) ako proizvod iako nije prehrambeni proizvod nalikuje prehrambenom proizvodu i postoji vjerojatnost da ga se zamijeni za prehrambeni proizvod zbog njegova oblika, mirisa, boje, izgleda, pakiranja, označavanja, obujma, veličine ili drugih karakteristika te bi ga potrošači, posebno djeca, stoga mogli staviti u usta, sisati ili progutati; ili b) ako postoji vjerojatnost da će proizvod upotrebljavati djeca, iako nije projektiran za djecu ni namijenjen da ga upotrebljavaju djeca, ili taj proizvod nalikuje predmetu koji se obično smatra privlačnim ili namijenjenim djeci zbog svojeg dizajna, pakiranja ili karakteristika;
- ako to zahtjeva priroda proizvoda, odgovarajuće kibersigurnosne karakteristike potrebne za zaštitu proizvoda od vanjskih utjecaja, uključujući zlonamjerne treće strane, ako bi se takav utjecaj mogao odraziti na sigurnost proizvoda, uključujući moguću gubitak međusobne povezanosti, kao i funkcionalnosti proizvoda u pogledu razvoja, učenja i predviđanja.

4.3. Pretpostavka sukladnosti s općim sigurnosnim zahtjevom

Za potrebe Uredbe pretpostavlja se da je proizvod sukladan s propisanim općim sigurnosnim zahtjevom ako je sukladan s relevantnim europskim normama u području sigurnosti proizvoda ili njihovim dijelovima u pogledu rizika i kategorija rizika obuhvaćenih tim normama, na koje su upućivanja objavljena u Službenom listu EU, a kada ne postoje relevantne europske norme, ako je proizvod sukladan s nacionalnim zahtjevima u pogledu rizika i kategorija rizika obuhvaćenih zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima utvrđenima u nacionalnom pravu države članice u kojoj se proizvod stavlja na raspolaganje na tržištu, pod uvjetom da je takav zakon u skladu s pravom EU.

Međutim, pretpostavka sukladnosti s općim sigurnosnim zahtjevom ne sprječava tijela za nadzor tržišta da poduzmu sve prikladne

mjere na temelju ove Uredbe ako postoje dokazi da je proizvod, unatoč takvoj pretpostavci, opasan.

4.4. Dodatni elementi koje treba uzeti u obzir za procjenu sigurnosti proizvoda

Za potrebe procjene sigurnosti proizvoda kao i u slučajevima u kojima se ne primjenjuje pretpostavka sigurnosti proizvoda, pri procjeni sigurnosti proizvoda potrebno je u obzir uzimati i sljedeće dodatne aspekte, ako su dostupni:

- norme⁴ i to: europske norme, uključujući i usklađene europske norme⁵ (osim onih na koje su upućivanja objavljena u Službenom listu EU); međunarodne norme;⁶ nacionalne norme;⁷ i međunarodne sporazume;
- dobrovoljne programe certificiranja ili slične okvire za ocjenjivanje sukladnosti trećih strana, posebno oni osmišljeni za potporu pravu EU;
- preporuke ili smjernice Komisije za procjenu sigurnosti proizvoda;
- pravila dobre prakse u području sigurnosti proizvoda koja su na snazi u predmetnom području;
- najnovija dostignuća i tehnologije, uključujući mišljenje priznatih znanstvenih tijela i stručnih odbora, kao i razumna očekivanja potrošača u pogledu sigurnosti.

5. Zahtjev sljedivosti za određene proizvode

Sustav sljedivosti sastoji se od prikupljanja i pohrane podataka, među ostalim elektroničkim putem, čime se omogućuje identifikacija proizvoda, njegovih sastavnih dijelova ili gospodarskih subjekata uključenih u lanac opskrbe i distribucije, kao i od načina za prikazivanje i omogućivanje pristupa tim podacima, uključujući stavljanje nosača podataka na proizvod, njegovo pakiranje ili u popratne dokumente.

Za određene proizvode, kategorije ili skupine proizvoda koji bi mogli predstavljati ozbiljan rizik za zdravlje i sigurnost potrošača, na temelju nesreća registriranih na portalu *Safety Business Gateway*, statističkih podataka iz sustava *Safety Gate*, rezultata zajedničkih aktivnosti za osiguravanje sigurnosti proizvoda i drugih relevantnih pokazatelja ili dokaza te nakon savjetovanja s Mrežom za sigurnost

- 4 Norma označava tehničku specifikaciju (dokument koji propisuje tehničke zahtjeve koje treba ispuniti proizvod, postupak, usluga ili sustav) koju je usvojilo priznato normizacijsko tijelo za opetovano ili neprekidnu primjenu s kojom sukladnost nije obvezna i koja pripada u jednu od sljedećih kategorija: međunarodna norma, europska norma, usklađena norma i nacionalna norma
- 5 Europska norma je norma koju je usvojila europska organizacija za normizaciju: Europski odbor za normizaciju (CEN – European Committee for Standardization, a predmetak za normu je EN), Europski odbor za elektrotehničku normizaciju (Cenelec–European Committee for Electrotechnical Standardization, a predmetak za normu je EN) i Europski institut za telekomunikacijske norme (ETSI – European Telecommunications Standards Institut, a predmetak za ovu normu je EN ili ETSI EN). Usklađena norma je europska norma usvojena na temelju zahtjeva Komisije za primjenu usklađivačkog zakonodavstva EU.
- 6 Međunarodna norma je norma koju je usvojilo međunarodno tijelo za normizaciju: Međunarodna organizacija za normizaciju (predmetak za ovu normu je ISO – International Organization for Standardization), Međunarodna komisija za elektrotehniku (predmetak za ovu normu je IEC – International Electrotechnical Commission) i Međunarodna telekomunikacijska unija (predmetak za ovu normu je ITU – International Telecommunication Union).
- 7 Nacionalna norma je norma koju je usvojilo nacionalno tijelo za normizaciju (za RH je Hrvatski zavod za norme – HZN, a predmetak za normu je HRN.; ako se hrvatska norma temelji na europskoj normi odnosno europskom standardu, tada je predmetak za normu HRN EN, a ako se temelji na međunarodnoj normi odnosno međunarodnom standardu, tada je predmetak za normu HRN EN ISO).

potrošača,⁸ relevantnim stručnim skupinama i relevantnim dionicima, Komisija može uspostaviti sustav sljedivosti kojeg se gospodarski subjekti koji te proizvode stavljaju na tržište i/ili na raspolaganje na tržište moraju pridržavati. U tu svrhu, Uredbom je predviđeno da će Komisija donositi delegirane akte radi dopune Uredbe kojima će odrediti proizvode, kategorije ili skupine proizvoda ili sastavne dijelove tih proizvoda koji vjerojatno mogu predstavljati ozbiljan rizik za zdravlje i sigurnost potrošača i za njih propisati sustav sljedivosti.

6. Sustav brzog uzbunjivanja

Sustav brzog uzbunjivanja uspostavljen Uredbom obuhvaća tri elementa: prvo, sustav brzog uzbunjivanja o opasnim proizvodima u okviru kojeg nacionalna tijela nadzora tržišta i Komisija mogu razmjenjivati informacije o takvim proizvodima (sustav brzog uzbunjivanja *Safety Gate*); drugo, internetski portal za informiranje javnosti i omogućavanje podnošenja pritužbi (portal *Safety Gate*); i treće, internetski portal kojim se poduzećima omogućuje da ispune svoju obvezu obavješćivanja nadležnih tijela i potrošače o opasnim proizvodima i nesrećama (portal *Safety Business Gateway*).

6.1. Sustav brzog uzbunjivanja *Safety Gate*

Sustav *Safety Gate* (*Sigurnosna vrata*) je interni sustav kojeg je radi veće jasnoće i boljeg dopiranja do potrošača, uspostavila Komisija, a koji je zamijenio do tada važeći sustav *Rapex* (*Rapid Alert System for Dangerous Non-Food Products*). Odredbom čl. 26. Uredbe propisano je da putem sustava *Safety Gate*, države članice obavješćuju Komisiju o korektivnim mjerama koje su poduzela njihova tijela nadzora tržišta i/ili gospodarski subjekti na temelju odredbi Uredbe u vezi s opasnim proizvodima koji predstavljaju ozbiljan rizik za zdravlje i sigurnost potrošača, bez odgode, a u svakom slučaju u roku od četiri dana nakon poduzimanja korektivne mjere. Najkasnije u roku od četiri dana nakon primitka cjelovite obavijesti, Komisija provjerava je li ta obavijest u skladu s čl. 26. Uredbe i sa zahtjevima koji se odnose na rad sustava brzog uzbunjivanja *Safety Gate*, te ako je taj uvjet ispunjen, Komisija obavijest prosljeđuje drugim državama članicama koje putem istog sustava bez nepotrebne odgode obavješćuju Komisiju o svakom ažuriranju, izmjeni ili povlačenju korektivnih mjera koje su poduzeli.

Jednako tako, ako Komisija identificira, uključujući na temelju informacija koje su primili od potrošača ili udruga za zaštitu potrošača, proizvode koji bi mogli predstavljati ozbiljan rizik i za koje države članice nisu dostavile obavijest putem sustava brzog uzbunjivanja *Safety Gate*, o tome obavješćuju države članice, koje provode odgovarajuće provjere i, ako donesu mjere, o njima obavješćuju putem istog sustava Komisiju.

Radi pristupa u ovaj sustav, države članice određuju jedinstvenu nacionalnu kontaktnu točku koja je odgovorna na nacionalnoj razini

- 8 Svrha Mreže za sigurnost potrošača (uspostavlja se kao europska mreža tijela država članica nadležnih za sigurnost proizvoda) je da služi kao platforma za strukturiranu koordinaciju i suradnju između tijela država članica i Komisije radi poboljšanja sigurnosti proizvoda u EU (Komisija promiče rada ove Mreže i u njemu sudjeluje). Zadaće Mreže za sigurnost potrošača su naročito: olakšati redovitu razmjenu informaciju o procjenama rizika, opasnim proizvodima, metodama ispitivanja i rezultatima, normama, metodologijama prikupljanja podataka, interoperabilnosti informacijskih i komunikacijskih sustava, najnovijim znanstvenim postignućima i upotrebi novih tehnologija, kao i drugim aspektima relevantnima za kontrolne aktivnosti; organizirati uspostavu i provedbu projekata zajedničkog nadzora i ispitivanja, uključujući u kontekstu e-trgovine; promicati razmjenu stručnog znanja i najbolje prakse te suradnju u aktivnostima osposobljavanja; poboljšati suradnju na razini Unije u vezi s pronalaženjem, povlačenjem i opozivom opasnih proizvoda; olakšati pojačanu i strukturiranu suradnju među državama članicama u području provedbe propisa o sigurnosti proizvoda; te olakšati provedbu Uredbe.

za provjeru potpunosti obavijesti i njihovo podnošenje Komisiji na potvrdu, kao i za komunikaciju s Komisijom.

Zakonom je za **jedinstvenu nacionalnu kontaktnu točku u RH određen Državni inspektorat** koji je odgovoran za: provjeru potpunosti obavijesti u sustavu brzog uzbunjivanja *Safety Gate*; podnošenje obavijesti o opasnim proizvodima i poduzetim korektivnim mjerama na potvrdu Komisiji; komunikaciju s Komisijom u pogledu obveza utvrđenih čl. 26. Uredbe. Istim Zakonom u nacionalnu mrežu nadležnih tijela za sustav brzog uzbunjivanja *Safety Gate*, osim središnjeg ureda Državnog inspektorata uključena su i **kontaktna mjesta za sustav brzog uzbunjivanja** i to: područni uredi Državnog inspektorata; ministarstvo nadležno za more, promet i infrastrukturu (Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture); ministarstvo nadležno za zdravlje (Ministarstvo zdravstva); ministarstvo nadležno za unutarnje poslove (Ministarstvo unutarnjih poslova); ministarstvo nadležno za financije (Ministarstvo financija – Carinska uprava); tijelo državne uprave nadležno za mjeriteljstvo (Državni zavod za mjeriteljstvo); i Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM).

ističemo...

Putem sustava *Safety Gate*, kontaktna mjesta šalju Državnom inspektoratu obavijesti o opasnim proizvodima i poduzetim korektivnim mjerama, a od Državnog inspektorata zaprimaju službene obavijesti o takvim proizvodima i poduzetim mjerama.

6.2. Porat *Safety Gate*

Komisija je uspostavila i održava portal *Safety Gate* putem kojeg se široj javnosti omogućuje besplatan i otvoren pristup odabranim informacijama o nesigurnim i opasnim proizvodima i poduzetim korektivnim mjerama o kojima su gospodarski inspektori i nacionalna tijela nadzora tržišta u skladu s odredbama Uredbe podnijeli obavijest Komisiji. Portal *Safety Gate* mora osigurati sučelje praktično za korisnike, a informacije koje se pružaju na tom portalu moraju biti lako su dostupne javnosti, među ostalim i osobama s invaliditetom. Komisija putem interoperabilnog sučelja mora omogućiti pružateljima internetskih platformi za trgovanje da svoja sučelja povežu s portalom *Safety Gate*. Potrošači i druge zainteresirane strane imaju mogućnost obavijestiti Komisiju o proizvodima koji mogu predstavljati rizik za zdravlje i sigurnost potrošača putem zasebnog odjeljka portala *Safety Gate*. Komisija uzima u obzir primljene informacije i, nakon provjere njihove točnosti, prema potrebi te informacije bez nepotrebne odgode prosljeđuje relevantnim državama članicama kako bi se osiguralo da se s tim informacijama primjereno postupa.

6.3. Portal *Safety Business Gateway*

Komisija uspostavlja i održava internetski portal *Safety Business Gateway* (*Sigurnosna poslovna vrata*) putem kojeg se gospodarskim subjektima i pružateljima internetskih platformi za trgovanje omogućuje da tijelima za nadzor tržišta i potrošačima na lak način pruže informacije o opasnim proizvodima i nesrećama.

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Cijena: 130⁰⁰ EUR + PDV

T: 01 / 49 21 737

7. Općenito o gospodarskim subjektima

7.1. Na koje se gospodarske subjekte primjenjuju Uredba

Gospodarski subjekti na koje se primjenjuju Uredba uključuju proizvođače, ovlaštene zastupnike, uvoznike, distributere, pružatelje usluge provođenja narudžbi, te svaku drugu fizičku ili pravnu osobu koja podliježe obvezama u vezi s proizvodnjom proizvoda, njihovim stavljanjem na raspolaganje na tržištu u skladu s ovom Uredbom (npr. pružatelji internetskih platformi za trgovanje).

Proizvođač je svaka fizička ili pravna osoba koja proizvodi proizvod ili za koju se proizvod projektira ili proizvodi, i koja taj proizvod stavlja na tržište pod imenom ili trgovačkim znakom te osobe, kao i svaka fizička i pravna osoba koja stavlja proizvod na tržište pod svojim imenom ili trgovačkim znakom. Za potrebe Uredbe, fizička ili pravna osoba koja nije proizvođač, ali znatno mijenja proizvod, smatra se proizvođačem za dio proizvoda na koji utječe izmjena ili za cijeli proizvod ako znatna izmjena utječe na njegovu sigurnost. **Ovlašteni zastupnik** je svaka fizička ili pravna osoba koja ima poslovni nastan u EU i koju je proizvođač pisanim putem ovlastio da u ime tog proizvođača obavlja određene zadaće u vezi s obvezama proizvođača iz ove Uredbe. **Uvoznik** je svaka fizička ili pravna osoba koja ima poslovni nastan u EU i koja na tržište Unije stavlja proizvod iz treće zemlje. **Distributer** je svaka fizička ili pravna osoba u lancu opskrbe koja nije proizvođač ni uvoznik i koja stavlja proizvod na raspolaganje na tržištu (npr. trgovac na veliko i/ili trgovac na malo). **Pružatelj usluge provođenja narudžbi** je svaka fizička ili pravna osoba koja u okviru trgovačke djelatnosti nudi najmanje dvije od sljedećih usluga: skladištenje, pakiranje, adresiranje i slanje, a da nema u svojem vlasništvu te proizvode, isključujući poštanske usluge dostave te sve druge poštanske usluge ili usluge teretnog prijevoza. **Pružatelj internetske platforme za trgovanje** je pružatelj usluga posredovanja koji upotrebljava internetsko sučelje koje potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima radi prodaje proizvoda.

7.2. Odgovorna osoba za proizvode stavljene na tržište EU

Proizvod obuhvaćen ovom Uredbom ne smije se staviti na tržište, osim ako postoji gospodarski subjekt koji ima poslovni nastan u EU i koji je odgovoran tijelima za nadzor tržišta i potrošačima za zadaće utvrđene u članku 4. stavku 3. Uredbe (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća o nadzoru tržišta i sukladnosti proizvoda, u pogledu tog proizvoda. Odgovorna osoba za sigurnost proizvoda može biti proizvođač, a ako on nema poslovni nastan u EU, kao odgovornu osobu može odrediti uvoznika, zastupnika ili predstavnika.

ističemo...

Ako proizvođač sa poslovnim nastanom u trećoj državi nije odredio odgovornu osobu s poslovnim nastanom na području EU, tada svoj proizvod ne može nuditi i prodavati na unutarnjem tržištu EU-a bilo putem fizičkih prodajnih objekata ili putem interneta.

U skladu s odredbom čl. 4. st.3. Uredbe (EU) 2019/1020 gospodarski subjekt odgovoran za sukladnost proizvoda s propisanim zahtjevima sigurnosti koji se stavlja na tržište EU, ispunjava slijedeće zadaće:

- ako je zakonodavstvom EU o usklađivanju predviđeno sastavljanje EU izjave o sukladnosti ili o svojstvima i tehnička dokumentacija, provjerava jesu li te isprave sastavljene te vodi računa da su iste dostupne na raspolaganje tijelima za nadzor tržišta na njihov zahtjev;
- redovito provjerava je li proizvod u skladu s tehničkom dokumentacijom koju je sastavio proizvođač i da li je propisno označen, a na zahtjev tijela za nadzor tržišta dostavlja tom dijelu dokumentirane dokaze o provedenim mjerama;
- kada ima razloga vjerovati da određeni proizvod predstavlja rizik, o tome obavještava tijela za nadzor tržišta i na obrazloženi zahtjev tijela nadzora, osigurava da se hitna korektivna mjera poduzme radi ispravljanja svakog slučaja nesukladnosti sa zahtjevima iz zakonodavstva EU.

ističemo...

Na proizvodu ili na njegovom pakiranju, paketu ili popratnom dokumentu obvezno je navođenje na jeziku razumljivom potrošačima (za tržište RH obvezno i na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu) imena, registriranog trgovačkog imena ili registriranog trgovačkog znaka i podatka za kontakt, uključujući poštansku i e-adresu odgovornog gospodarskog subjekta.

8. Obveze gospodarskih subjekata

8.1. Općenito o obvezama gospodarskih subjekata propisanim Uredbom

Za pojedinačne gospodarske subjekte Uredbom su propisane proporcionalne obveze i mjere koje trebaju poduzeti u pogledu sigurnosti proizvoda s obzirom na njihovu ulogu u lancu opskrbe i distribucije proizvoda obuhvaćanih Uredbom, kako bi se osigurala visoka razina zaštite zdravlja i sigurnosti potrošača, a istodobno i učinkovito funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Npr. kad je riječ o provjeri jesu li proizvođač i, prema potrebi, uvoznik ispunili svoje obveze, od distributera se zahtijeva samo da provodi činjenične provjere, a ne i procjenu informacija koje su oni dostavili.

Odredbom čl. 17. Uredbe propisano je da Komisija gospodarskim subjektima besplatno pruža opće informacije o provedbi Uredbe, posebno o tome na koji će način gospodarski subjekti moći ispuniti propisane obveze. U tu svrhu, Komisija će donositi posebne smjernice za provedbu Uredbe, pri čemu će voditi računa o potrebama onih gospodarskih subjekata u kategoriji malih i srednjih poduzeća, uključujući i mikro poduzeća. Istom odredbom propisano je da i države članice gospodarskim subjektima, na njihov zahtjev i bez naknade, pružaju konkretne informacije o provedbi Uredbe na nacionalnoj razini i o nacionalnim pravilima sigurnosti proizvoda koja se primjenjuju na proizvode obuhvaćene ovom Uredbom. U tu svrhu, u **Ministarstvu gospodarstva uspostavljena je kontaktna točka za proizvoda (Product contact point) kojoj gospodarski subjekti mogu postavljati pitanja vezano za ispravnu provedbu Uredbe, posebice odredbi kojima se propisuju njihove obveze.**

8.2. Obveze proizvođača

Obveze proizvođača propisane su čl. 9. Uredbe. Tom je odredbom propisano da pri stavljanju svog proizvoda na tržište proizvođač osi-

gurava da je taj proizvod projektiran i proizveden u skladu s općim sigurnosnim zahtjevom i drugim zahtjevima ako su propisani (npr. sukladan s propisanim tehničkim, građevinskim, protupožarnim zahtjevima, a ako je riječ o serijskim proizvodima da su uspostavljeni postupci za održavanje sukladnosti tih proizvoda s propisanim općim sigurnosnim i drugim propisanim zahtjevima. Prije stavljanja proizvoda na tržište, proizvođač mora provesti internu analizu rizika te izraditi tehničku dokumentaciju koja sadržava najmanje opći opis proizvoda i njegove bitne karakteristike relevantne za procjenu sigurnosti proizvoda (ako je to prikladno s obzirom na moguće rizike povezane s proizvodom, tehnička dokumentacija mora sadržavati i analizu mogućih rizika i rješenja za uklanjanje ili ublažavanje takvih rizika te popis svih relevantnih europskih normi ako ih primjenjuju). Tehničku dokumentaciju proizvođač mora ažurirati te je čuvati da bude dostupna tijelima nadzora tržišta u razdoblju od najmanje deset godina nakon što je proizvod stavljen na tržište.

ističemo...

Proizvođač mora proizvod namijenjen stavljanju na tržište jasno, vidljivo i čitljivo označiti na jeziku razumljivom potrošačima (za RH obvezno i na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu): brojem tipa, šarže ili serije ili drugim elementom koji omogućuje identifikaciju proizvoda i koji je potrošačima lako uočljiv i čitak; svojim imenom, registriranim trgovačkim imenom ili registriranim trgovačkim znakom; svojom poštanskom i e-adresom (ako su poštanska i e-adresa različite, potrebno je navesti poštansku ili e-adresu jedinstvene točke za kontakt putem koje je proizvođač dostupan potrošačima), te i drugim podacima i oznakama ako su propisani (npr. oznakom sukladnosti **CE**).

Ako zbog veličine ili prirode proizvoda, podaci i oznake ne mogu biti navedeni na proizvodu, moraju se navesti na pakiranju ili u dokumentu koji prati proizvod na tržištu.

Proizvođač mora osigurati da, ako je propisano, njegov proizvod prate jasne upute i informacije o sigurnosti na jeziku koji potrošači mogu lako razumjeti (za tržište RH, obvezno i na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu), osim ako je predvidio da se proizvod može upotrebljavati sigurno i bez takvih uputa i informacija.

Uz prethodno navedeno, proizvođač osigurava da se drugi gospodarski subjekti u lancu opskrbe njegovog proizvoda (uvoznici, distributeri, pružatelji internetskih platformi za trgovanje i dr.) pravodobno obavješćuju o svim sigurnosnim problemima koje su utvrdili, kao i da putem javno dostupnih komunikacijske kanala gospodarski subjekti o tome obavijeste potrošače i omoguće im podnošenje pritužbi i obavijesti o svim sigurnosnim problemima vezanim uz kupljeni proizvod.

8.3. Obveze ovlaštenog zastupnika

Proizvođač može pisanim ovlaštenjem imenovati ovlaštenog zastupnika koji obavlja zadaće navedene u ovlaštenju. U skladu s odredbom čl. 10. Uredbe, ovlaštenom zastupniku pisanim ovlaštenjem mogu se dopustiti obavljanje slijedećih zadaća:

- da na obrazloženi zahtjev tijela za nadzor tržišta dostavlja tom tijelu sve informacije i dokumentaciju potrebnu za dokazivanje sigurnosti proizvoda na službenom jeziku koje to tijelo može razumjeti;

- ako smatra ili ima razloga vjerovati da je predmetni proizvod opasan, da o tome i o svim mjerama poduzetim kako bi se uklonili rizici koje predstavlja takav proizvod, obavijesti proizvođača i nadležna nacionalna tijela nadzora tržišta;
- da obavijest o opasnom proizvodu, rizicima i mjerama koje je poduzeo postavi na portalu *Safety Business Gateway* (osim ako takve informacije već nije pružio proizvođač ili ako nisu pružene po nalogu proizvođača);
- da surađuje s nadležnim nacionalnim tijelima nadzora tržišta te ih na na njihov zahtjev, obavještava o svakoj radnji poduzetoj kako bi se na djelotvoran način uklonili rizici koje predstavljaju proizvodi obuhvaćeni ovlaštenjem.

8.4. Obveze uvoznika

Obveze uvoznika propisane su čl. 11. Uredbe. Prema toj odredbi, prije stavljanja proizvoda iz treće države na tržište EU, uvoznik osigurava da:

- je uvezni proizvod u skladu s propisanim sigurnosnim zahtjevima i da je proizvođač ispunio zahtjeve iz čl. 9. Uredbe (u pogledu provedbe interne analize rizika, izrade tehničke dokumentacije i označavanje proizvoda propisanim podacima kojim se omogućuje identifikacija proizvoda te svojim imenom ili trgovačkim znakom i adresom svog poslovnog nastana);
- bilo kakve dodatne oznake ne prekrivaju informacije propisane pravom EU na oznaci koje je osigurao proizvođač (npr. da se ne prekriva oznaka sukladnosti CE);
- se dokumenti o provedenoj internoj analizi rizika i tehnička dokumentacija mogu, na zahtjev staviti na raspolaganje tijelima nadzora tržišta (u tu svrhu mora čuvati primjerak tehničke dokumentacije u razdoblju od deset godina od stavljanja proizvoda na tržište);
- dok je uvezni proizvod pod njegovom odgovornošću, uvjeti skladištenja ili prijevoza ne ugrožavaju sukladnost proizvoda s propisanim sigurnosnim zahtjevima, podacima i oznakama kojima je proizvođač označio proizvod;
- uvezni proizvod prate jasne upute i informacije o sigurnosti na jeziku razumljivom potrošačima (za RH, obvezno i na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu), osim ako se proizvod može upotrebljavati sigurno i kako je predvidio proizvođač bez takvih uputa i informacija.

Uz navedeno, uvoznik provjerava jesu li potrošačima javno dostupni komunikacijski kanali koje je proizvođač učinio javno dostupnim (telefonski broj, e-adresu ili poseban odjeljak internetske stranice proizvođača) koji im omogućuje da podnesu pritužbe i obavijesti o svim nesrećama ili sigurnosnim problemima povezanim s proizvodom (ako takve kanale proizvođač nije učinio dostupnim, to mora učiniti uvoznik).

ističemo...

Uvoznik mora proizvod koji je uvezao iz treće države radi stavljanja na tržište EU, jasno, vidljivo i čitljivo označiti na jeziku lako razumljivim potrošačima (za tržište RH obvezno i na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu) svojim imenom, registriranim trgovačkim imenom ili registriranim trgovačkim znakom, poštanskom adresom i e-adresom (ako su adrese različite, naznačiti poštansku adresu ili e-adresu jedinstvene točke za kontakta putem kojeg je dostupan potrošačima).

Ako uvoznik smatra ili ima razloga vjerovati na temelju informacija koje posjeduje da je uvezeni proizvod opasan proizvod, mora o tome odmah obavijestiti proizvođača te osigurati da su o tome obavještene tijela za nadzor tržišta putem portala *Safety Business Gateway*.

8.5. Obveze distributera

Obveze distributera (trgovaca na veliko i/ili na malo) propisane su čl. 12. Uredbe. Prema toj odredbi, prije stavljanja proizvoda na raspolaganje na tržištu (trgovini na veliko i/ili trgovini na malo), distributeri provjeravaju jesu li proizvođač i, ako je to primjenjivo, uvoznik, ispunili zahtjeve iz članka 9. stavaka 5., 6. i 7. i članka 11. stavka 3. i 4. Uredbe, u pogledu obveze označavanja proizvoda i osiguranja da proizvod na tržištu prate jasne upute i informacije o sigurnosti proizvoda. Distributeri moraju osigurati da, dok je proizvod pod njihovom odgovornošću, uvjeti skladištenja ili prijevoza ne ugrožavaju njegovu sukladnost s općim sigurnosnim zahtjevom i drugim propisanim zahtjevima te podacima i oznakama koje je proizvođač odnosno uvoznik naznačio na proizvodu.

8.6. Zajedničke obveze gospodarskih subjekata

8.6.1. Uspostava internih postupaka za sigurnost proizvoda

Gospodarski subjekti moraju uspostaviti vlastite interne postupake za učinkovito i brzo izvršavanje svojih obveza u pogledu osiguranja sukladnosti proizvoda sa propisanim sigurnosnim zahtjevima i poduzimanja pravodobnih reakcija u slučaju sumnje da određeni proizvod ne udovoljava propisanim sigurnosnim zahtjevima.

8.6.2. Suradnja s tijelima za nadzor tržišta

Gospodarski subjekti surađuju s tijelima za nadzor tržišta u pogledu radnji kojima bi se mogli ukloniti ili ublažiti rizici koje predstavljaju proizvodi koje su ti subjekti stavili na raspolaganje na tržištu. Tijela za nadzor tržišta mogu zatražiti od gospodarskih subjekata da podnose redovita izvješća o napretku te mogu odlučivati o tome može li se ili kada korektivna mjera koju je gospodarski subjekt poduzeo, smatrati dovršenom.

ističemo...

Na zahtjev tijela za nadzor tržišta, gospodarski subjekti moraju tom tijelu dostaviti sve potrebne informacije vezano za sigurnost proizvoda, a posebno potpun opis rizika koji proizvod predstavlja, povezane pritužbe potrošača i poznate nesreće koje je prouzročio proizvod, te opis svih korektivnih mjera koje su poduzeli kao odgovor na rizik. Ove informacije gospodarski subjekti moraju moći dati u razdoblju od deset godina nakon što im je isporučen proizvod ili nakon što su drugom subjektu isporučili proizvod, ovisno o tome što je primjenjivo.

Jednako tako, na zahtjev tijela za nadzor tržišta utvrđuju i priopćuju tom tijelu informacije relevantne za sljedivost proizvoda, a naročito informacije o svim gospodarskim subjektima koji su im isporučili proizvod odnosno dio, komponentu ili bilo koji softver koji su ugrađeni u proizvod, te informacije o svim gospodarskim subjektima kojima su isporučili proizvod. Ove informacije gospodarski subjekti moraju moći dati u razdoblju od šest godina nakon što im je isporučen proi-

zvod odnosno dio, komponenta ili bilo koji softver koji su ugrađeni u proizvod ili nakon što su drugom subjektu isporučili proizvod, ovisno o tome što je primjenjivo.

8.7. Obveze gospodarskih subjekata kod prodaje na daljinu

Ako gospodarski subjekti proizvode stavljaju na tržište i/ili na raspolaganje na tržište putem interneta ili drugih sredstava prodaje na daljinu (npr. prodajom putem radio i TV uređaja, telefona, kataloga), u ponudi tih proizvoda moraju jasno i vidljivo navesti:

- ime, registrirano trgovačko ime ili registrirani trgovački znak proizvođača, odnosno uvoznika ili odgovorne osobe za sigurnost proizvoda koji se iz treće države stavlja na tržište EU, a ima poslovni nastan na području EU-a, te poštansku adresu i e-adresu proizvođača, uvoznika ili odgovorne osobe za sigurnost proizvoda stavljenog na tržište EU, na kojoj su potrošačima i tijelima nadzora tržišta dostupni;
- podatke koji omogućuju identifikaciju proizvoda, uključujući njegovu sliku, tip i bilo koju drugu identifikacijsku oznaku proizvoda;
- sva upozorenja ili informacije o sigurnosti proizvoda u skladu s Uredbom ili primjenjivim zakonodavstvom Unije o usklađivanju na jeziku koji potrošači mogu lako razumjeti (za tržište RH, obvezno i na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu), a koja moraju biti navedena i na proizvodu, ili njegovom pakiranju ili moraju biti navedene u dokumentu koji prati proizvod na tržištu.

8.8. Obveze pružatelja internetskih platformi za trgovanje

Pružatelj internetskih platformi za trgovanje je pravna ili fizička osoba registrirana za pružanje usluga informacijskog društva, koji pružaju uslugu internetskog posredovanja za određeni proizvod (ako pružatelj internetskog tržišta putem interneta prodaje vlastite proizvode, tada se smatra proizvođačem, a ako putem interneta distribuiraju svoje proizvode, tada se smatra distributerom).

Odredbom čl. 22. Uredbe propisane su posebne obveze koje se odnose na pružatelje internetskih platformi. Prema toj odredbi, pružatelj internetske platforme za trgovanje mora odrediti jedinstvenu kontaktnu točku koja omogućuje izravnu i brzu elektroničku komunikaciju s tijelima država članica za nadzor tržišta o pitanjima sigurnosti proizvoda, posebno za potrebe obavješćivanja o naložima koja su im izdala ta tijela u slučaju kada nadzorom utvrde da se putem interneta nudi na prodaju opasan proizvod, kao i za komunikaciju s potrošačima o pitanjima sigurnosti proizvoda te se registrirati na portalu *Safety Gate* i na istom navesti informacije o svojoj jedinstvenoj kontaktnoj točki.

Za potrebe omogućavanja sklapanje ugovora na daljinu⁹ između trgovca za kojeg posreduju i potrošača, u pogledu informacija o sigurnosti proizvoda, pružatelj internetske platforme za trgovanje mora oblikovati i organizirati svoje internetsko sučelje¹⁰ na način kojim se trgovcima koji putem njihove internetske platforme nude proizvode

9 Ugovor na daljinu je ugovor sklopljen između trgovca i potrošača u okviru organiziranog sustava prodaje ili pružanja usluge bez istodobne fizičke prisutnosti trgovca i potrošača na jednome mjestu pri čemu se do trenutka sklapanja ugovora te za sklapanje ugovora isključivo koristi jedno ili više sredstava daljinske komunikacije.

10 Internetsko sučelje podrazumijeva sve računalne programe, uključujući internetske stranice, dio internetskih stranica ili aplikacija, uključujući i mobilne aplikacije.

na prodaju, omogućuje pružanje najmanje sljedećih informacija za svaki ponuđeni proizvod:

- ime, registrirano trgovačko ime ili registrirani trgovački znak proizvođača te poštanska adresa i e-adresa na kojoj je proizvođač dostupan, odnosno uvoznika ili odgovorne osobe sa sjedištem na području EU za proizvode koji se uvoze iz treće države i stavljaju putem interneta na tržište EU;
- informacije koje omogućuju identifikaciju proizvoda, uključujući njegovu sliku, tip i bilo koju drugu identifikacijsku oznaku proizvoda;
- sva upozorenja ili informacije o sigurnosti proizvoda u skladu s Uredbom ili primjenjivim zakonodavstvom Unije o usklađivanju na jeziku koji potrošači mogu lako razumjeti (za tržište RH, obvezno i na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu), s time da navedene informacije potrošačima moraju biti prikazane ili na drugi način lako dostupne kada pregledavaju ponudu proizvoda (sigurnosna upozorenja moraju biti stavljena i na proizvod, ili njegovo pakiranje odnosno moraju biti navedene u dokumentu koji prati proizvod na tržištu).

Pružatelj internetskih platformi za trgovanje mora uspostaviti interne postupke za sigurnost proizvoda kako bi bez nepotrebne odgode mogao ispuniti relevantne zahtjeve iz Uredbe, a koji uključuju mehanizme kojima se trgovcima za koje posreduju u prodaji, osigurava da mogu potrošačima pružiti informacije o proizvodu i proizvođaču odnosno osobi odgovornoj za sigurnost proizvoda koji se nudi za prodaju potrošačima na području EU (ime, poštanska i e-adresa) te podatak o samocertificiranju (prisegi) da će putem interneta nuditi isključivo proizvode u skladu s Uredbom.

Pružatelj internetskih platformi za trgovanje osobito mora:

(a) osigurati da se potrošačima pružaju odgovarajuće i pravodobne informacije, među ostalim:

- izravnim slanjem obavijesti o svim pogođenim potrošačima koji su preko njihova sučelja kupili relevantni proizvod u slučaju opoziva proizvoda zbog sigurnosti, o kojem imaju konkretna saznanja, ili ako je potrošačima potrebno skrenuti pozornost na određene informacije kako bi se osigurala sigurna upotreba proizvoda, o tim sigurnosnim upozorenjima izravno i bez nepotrebne odgode obavijeste potrošače (kupce) koje mogu identificirati;
- u slučaju opoziva proizvoda, na svom internetskom sučelju objaviti informacije o opozivu proizvoda zbog sigurnosti;

(b) obavijestiti relevantni gospodarski subjekt o odluci o uklaňanju ili onemogućavanju pristupa sadržaju koji se odnosi na ponudu opasnog proizvoda;

(c) surađivati s tijelima za nadzora tržišta s relevantnim gospodarskim subjektima kako bi se osiguralo učinkovit opoziv proizvoda, među ostalim nepostavljanjem prepreka za opoziv proizvoda;

(d) putem portala *Safety Business Gateway* odmah obavijestiti tijela za nadzor tržišta u državama članicama u kojima su relevantni proizvodi stavljeni na raspolaganje na tržištu, o opasnim proizvodima koji su bili u ponudi na njihovim internetskim sučeljima, a o kojima imaju konkretna saznanja, pružajući usto odgovarajuće pojedinih kojima raspoložu o riziku za zdravlje i sigurnost potrošača, količini proizvoda koji su još u optjecaju na tržištu po državi članici (ako su te informacije dostupne), te o svim korektivnim mjerama koje su prema njihovim saznanjima već poduzete.

(e) surađivati u vezi s nesrećama koje su im prijavljene, među ostalim, obavješćivanjem bez odgode relevantnih trgovaca i gospodarskih subjekata o informacijama koje su primili u vezi s nesrećama ili sigurnosnim problemima, ako znaju da su ti trgovci imali predmet-

ni proizvod u ponudi preko njihovih sučelja, kao i obavješćivanjem bez odgode putem portala *Safety Business Gateway* o svim nesrećama o kojima su obavješćeni i koje su dovele do ozbiljnog rizika ili stvarne štete za zdravlje ili sigurnost potrošača;

(f) surađivati s tijelima za izvršavanje zakonodavstva na razini Unije i nacionalnoj razini, uključujući Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF), putem redovite i strukturirane razmjene informacija o ponudama koje su pružatelji internetskih platformi za trgovanje uklonili na temelju Uredbe;

(g) omogućiti da internetski alati kojima upravljaju tijela za nadzor tržišta pristupe njihovim sučeljima kako bi se utvrdili opasni proizvodi;

(h) surađivati u otkrivanju, u mjeri u kojoj je to moguće, lanca opskrbe opasnim proizvodima odgovaranjem na zahtjeve za dostavu podataka ako relevantne informacije nisu javno dostupne; te

(i) ako su postavili tehničke prepreke za izvlačenje podataka sa svojih internetskih sučelja, omogućiti tijelima nadzora tržišta, na njihov obrazloženi zahtjev, pristup traženim podatcima.

istićemo...

U slučaju kada tijela nadzora tržišta utvrde da se putem interneta nudi na prodaju opasan proizvod, ovlaštena su izdati pisani nalog kojim se od pružatelja internetskih platformi za trgovanje zahtijeva uklaňanje takvog sadržaja sa svog internetskog sučelja, onemogućiti daljnji pristup tom sadržaju ili prikaže izričito upozorenje o opasnom proizvodu.

U tom slučaju pružatelji internetskih platformi za trgovanje moraju:

- izvršiti nalog tijela za nadzor tržišta kada to tijelo utvrdi da se putem internetske platforme nudi na prodaju opasan proizvod, te ispuniti zahtjev tog tijela za uklaňanje sadržaja o ponudi opasnog proizvoda sa svog internetskog sučelja ili onemogućiti potrošačima pristup tom sadržaju, ili na mrežnoj stranici prikazati izričito upozorenje o opasnom proizvodu, te u svemu drugom izvršiti mjere navedene u nalogu odmah, a u svakom slučaju u roku od dva radna dana od primitka naloga;
- uzeti u obzir redovite informacije o opasnim proizvodima koja su tijela za nadzor tržišta prijavila putem portala *Safety Gate*, i u tu svrhu dobrovoljno poduzeti mjere usmjerene na otkrivanje, identifikaciju ili uklaňanje sadržaja s internetske stranice koji se odnosi na ponudu opasnih proizvoda na njihovu tržištu ili onemogućiti potrošačima daljnji pristupa tom sadržaju;
- o svim poduzetim mjerama radi otkrivanja i sprječavanja daljnje ponude opasnog proizvoda, obavijestiti tijelo nadzora tržišta koje je unijelo obavijest o opasnom proizvodu u sustav brzog uzbunjivanja *Safety Gate*;
- suspendirati, na razuman rok i nakon prethodnog upozorenja, pružanje usluge posredovanja u prodaji, trgovcima koji često nude proizvode koji nisu u skladu s Uredbom.

8.9. Obveze gospodarskih subjekata u odnosu na opasan proizvod

8.9.1. Obveza obavješćavanja o opasnim proizvodima i nesrećama

Ako proizvođač, uvoznik ili distributer smatra ili ima razloga vjerovati, na temelju informacija koje posjeduje, da je proizvod koji je proizvođač ili uvoznik stavio na tržište, a distributer na raspolaganje

na tržištu opasan proizvod, ili ako distributer smatra da proizvod ne ispunjava propisane sigurnosne zahtjeve ili ga proizvođač odnosno uvoznik nije označio na propisani način (ovisno o tome što je primjenjivo):

- distributer odmah o tome obavješćuje proizvođača ili uvoznika (ovisno o tome što je primjenjivo), a uvoznik proizvođača;
- proizvođač odmah poduzima, a uvoznik i distributer odmah osiguravaju poduzimanje korektivnih mjera potrebnih za postizanje sukladnosti proizvoda na djelotvoran način, uključujući, prema potrebi, opoziv ili povlačenje proizvoda (ako za uvozne proizvode takve mjere ne poduzme proizvođač, mora ih poduzeti uvoznik);
- proizvođač o tome obavještava potrošače, a uvoznik osigurava da je proizvođač o tome obavijestio potrošače sigurnosnim upozorenjima u skladu s čl. 35. Uredbe odnosno o opozivu proizvoda u skladu s čl. 36. Uredbe ili u skladu s oba članka;
- proizvođač o tome obavještava putem portala *Safety Business Gateway* tijela za nadzor tržišta u državama članicama u kojima je proizvod stavljen na raspolaganje na tržištu, a distributer osigurava da je o tome putem tog portala, tijela za nadzor tržišta obavijestio proizvođač.

Komisija EU osigurava da proizvođači putem portala *Safety Business Gateway* mogu pružati informacije koje su namijenjene upozoravanju potrošača te da su te informacije bez nepotrebne odgode dostupne potrošačima i na portalu *Safety Gate*. Za potrebe obavješćivanja potrošača o opasnom proizvodu i povlačenju proizvoda, u obavijesti se navode pojedinosti, posebno o riziku za zdravlje i sigurnost potrošača i o svim već poduzetim korektivnim mjerama te, ako su dostupne, o količini proizvoda koji su još u optjecaju na tržištu, po državama članicama.

ističemo...

Ako uvoznik ili distributer smatra ili ima razloga vjerovati, na temelju informacija koje posjeduje, da proizvod ne ispunjava propisane sigurnosne zahtjeve (da nije siguran proizvod) ili da proizvođač prije stavljanja proizvoda na tržište nije proveo internu analizu rizika i/ili izradio tehničku dokumentaciju ili ga proizvođač i/ili uvoznik nije propisno označio (ovisno o tome što je primjenjivo) uvoznik ne smije staviti proizvod na tržište, a distributer ne smije proizvod staviti na raspolaganje na tržištu sve dok se ne postigne sukladnost s propisanim sigurnosnim zahtjevima.

Proizvođači i uvoznici istražuju podnesene pritužbe i primljene informacije o nesrećama koje se odnose na sigurnost proizvoda koje su stavili na raspolaganje na tržištu i za koje je podnositelj pritužbe naveo da su opasni. Proizvođači moraju voditi interni registar zaprimljenih pritužbi i opoziva proizvoda te svim korektivnim mjerama koje su poduzete radi postizanja sukladnosti proizvoda, a uvoznici zaprimljene pritužbe, opozive proizvoda i poduzete korektivne mjere moraju evidentirati u registru proizvođača ili u vlastitom internom registru, kao i pravodobno obavještavati proizvođača, distributere i, prema potrebi, pružatelje usluga provođenja narudžbi i pružatelje internetskih platformi za trgovanje o provedenoj istrazi i rezultatima te istrage. U internom registru pritužbi pohranjuju se samo oni osobni podaci podnositelja informacije koji su proizvođaču potrebni da istraži pritužbu o navodno opasnom proizvodu. Takvi se podaci

čuvaju samo onoliko koliko je potrebno u svrhu istrage i u svakom slučaju ne dulje od pet godina od njihova unosa.

8.9.2. Obveze u slučaju nesreća povezanih sa sigurnošću proizvoda

Proizvođač mora osigurati da o nesreći koju je prouzročio njegov proizvod stavljen na tržište ili stavljen na raspolaganje na tržištu, putem portala *Safety Business Gateway* budu obaviještena nadležna tijela države članice u kojoj se nesreća dogodila bez nepotrebne odgode od trenutka kad sazna za nesreću. Obavijest uključuje tip i identifikacijski broj proizvoda, kao i okolnosti nesreće, ako su poznate. Na zahtjev nadležnih tijela nadzora proizvođač mora ta tijela obavijestiti i o svim drugim relevantnim informacijama, kao i o događajima povezanim s upotrebom proizvoda koji su doveli do smrti pojedinca ili teških trajnih ili povremenih štetnih posljedica za zdravlje i sigurnost tog pojedinca, uključujući ozljede, druga tjelesna oštećenja, bolesti i kronične posljedice za zdravlje. Ako proizvođač nema poslovni nastan u EU, slanje obavijesti mora osigurati osoba s poslovnim nastanom u EU koja je odgovorna za sigurnost proizvoda.

ističemo...

Uvoznici i distributeri koji su upoznati s nesrećom koju je prouzročio proizvod koji su stavili na tržište ili na raspolaganje na tržištu, bez nepotrebne odgode moraju obavijestiti relevantnog proizvođača, koji o tome mora putem portala *Safety Business Gateway* obavijestiti nadležna tijela nadzora tržišta države članice u kojoj se nesreća dogodila ili upućuje uvoznika ili jednog od distributera da oni putem tog portala pošalju obavijest o tome.

9. Pravo potrošača na informacije o proizvodu

Informacije kojima raspoložu tijela nadzora tržišta država članica i Komisija o mjerama koje su povezane s proizvodima koji predstavljaju rizik za zdravlje i sigurnost potrošača moraju se staviti na raspolaganje javnosti u skladu sa zahtjevima transparentnosti, ne vodeći pritom u pitanje ograničenja potrebna za aktivnosti praćenja i istrage. Konkretno, javnost ima pristup informacijama o identifikaciji proizvoda, prirodni rizika i poduzetim mjerama. Informacije se moraju pružati na jeziku lako razumljivom potrošačima, a za potrebne tržišta RH, i na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, a mogu se pružati i u pristupačnim formatima za osobe s invaliditetom (npr. *Brailleovim* pismom za slijepu ili slabovidne osobe).

Pritom, zaštita profesionalne tajne ne sprečava da se nadležnim tijelima nadzora tržišta država članica i Komisiji dostavljaju informacije koje su relevantne za osiguravanje učinkovitosti praćenja i nadzora tržišta. Tijela koja primaju informacije koje se smatraju profesionalnom tajnom osiguravaju njihovu zaštitu u skladu sa pravom EU i nacionalnim pravom kojim se uređuje zaštita osobnih podataka i čuvanje poslovne tajne.

Odredbom čl. 21. Uredbe propisano je da informacije (podaci) o vrsti i značajkama proizvoda, nazivu i adresi proizvođača odnosno uvoznika ili odgovorne osobe s poslovnim nastanom na području EU koja zastupa proizvođača iz treće države čiji se proizvod stavlja na tržište EU, gospodarski subjekti mogu dodatno staviti potrošačima na raspolaganje i u digitalnom obliku s pomoću elektroničkih tehničkih rješenja (npr. putem QR koda ili matričnog podatkovnog koda)

koja su jasno vidljiva na proizvodu ili, ako to nije moguće, na njegovu pakiranju ili u popratnom dokumentu, s time da te informacije budu na jeziku koji potrošači mogu lako razumjeti (za tržište RH, na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu).

10. Opoziv proizvoda i pravo potrošača na pravna sredstva

10.1. Obavijest o opozivu proizvoda

ističemo...

Opoziv proizvoda podrazumijeva svaku mjeru čiji je cilj postići povrat proizvoda koji je opasan za zdravlje i sigurnost potrošača, a koji je već stavljen na raspolaganje odnosno u prodaju na malo potrošačima.

Da bi potrošači bili pravodobno upoznati da mjeru opoziva proizvoda s tržišta, gospodarski subjekt odgovoran za opoziv mora sastaviti obavijest i opozivu proizvoda s tržišta.

Obavijest o opozivu mora biti potrošačima lako razumljiva i napisana na jezicima država članica u kojima je proizvod stavljen na raspolaganje na tržištu (za potrošače u RH, na hrvatskim jezikom i latiničnim pismom), te mora uključivati sljedeće elemente:

- naslov koji čine riječi *Opoziv proizvoda zbog sigurnosti*;
- jasan opis opozvanog proizvoda, uključujući sliku, ime i robnu marku proizvoda, identifikacijske brojeve proizvoda, kao što je broj šarže ili serije, i, prema potrebi, grafički prikaz mjesta na kojima se ti brojevi nalaze na proizvodu te informacije o tome kada i gdje je proizvod prodan te tko ga je prodao, ako su dostupni;
- jasan opis opasnosti povezane s opozvanim proizvodom, izbjegavajući sve elemente koji bi mogli utjecati na to da potrošač rizik doživi kao manje opasan, na primjer korištenjem pojmova i izraza kao što su *dobrovoljni*, *preventivni*, *diskrecijski*, *u rijetkim situacijama* ili *u posebnim situacijama* ili navođenje da nije bilo prijavljenih nesreća;
- jasan opis mjera koje bi potrošači trebali poduzeti, uključujući uputu da odmah prestanu upotrebljavati opozvani proizvod te pravna sredstva dostupnih potrošačima (npr. pravo na popravak ili zamjenu opozvanog proizvoda ili povrat novca);
- besplatni telefonski broj ili interaktivnu internetsku uslugu putem kojih potrošači mogu dobiti više informacija na relevantnim službenim jezicima EU i poticanje na razmjenu informacija o opozivu s drugima, prema potrebi.

Telefon za konzultacije

01/48 36 046 i 01/49 21 739

Ponedjeljkom i četvrtkom

od 11.00 do 15.30 sati,

utorkom, srijedom i petkom

od 8.30 do 13.00 sati.

www.racunovodstvo-porezi.hr

10.2. Pravna sredstva u slučaju opoziva proizvoda zbog sigurnosti

ističemo...

U slučaju opoziva proizvoda s tržišta zbog sigurnosti potrošača, a kojeg je pokrenuo gospodarski subjekt ili odredilo nacionalno nadležno tijelo (u RH Državni inspektorat ili drugo tijelo nadzora tržišta, ovisno o specifičnosti proizvoda koji se opoziva), gospodarski subjekt odgovoran za opoziv proizvoda mora potrošaču ponuditi učinkovito, besplatno i pravodobno pravno sredstvo, a što uključuje izbor između najmanje dva od slijedećih pravnih sredstva:

- 1) popravak opozvanog proizvoda; ili
- 2) zamjenu opozvanog proizvoda sigurnim proizvodom istog tipa i barem iste vrijednosti i kvalitete; ili
- 3) odgovarajući povrat vrijednosti opozvanog proizvoda, pod uvjetom da je iznos povrata barem jednak cijeni koju plaća potrošač.

Iznimno, u odnosu na pravo na popravak opozvanog proizvoda, gospodarski subjekt može potrošaču ponuditi samo jedno pravno sredstvo ako su druga dva pravna sredstva nemoguća ili bi se, u usporedbi s predloženim pravnim sredstvom, nametnuli troškovi gospodarskom subjektu odgovornom za opoziv proizvoda zbog sigurnosti koji bi bili nerazmjerni, uzimajući u obzir sve okolnosti, uključujući i to može li se alternativno rješenje pružiti bez znatnih nepogodnosti za potrošača.

ističemo...

Potrošač uvijek ima pravo na povrat novca za proizvod ako gospodarski subjekt odgovoran za opoziv proizvoda nije dovršio popravak ili zamjenu u razumnom roku i bez znatnih neugodnosti za potrošača.

Popravak koji bi obavio potrošač smatra se učinkovitim pravnim sredstvom samo ako potrošač može lako i sigurno provesti takav postupak i kada je to predviđeno u obavijesti o opozivu. U takvim slučajevima gospodarski subjekt odgovoran za opoziv proizvoda mora pružiti potrošačima potrebne upute, besplatne zamjenske dijelove ili ažuriranja softvera. Pravno sredstvo ne smije prouzročiti znatne neugodnosti za potrošača. Potrošač ne snosi troškove slanja ili povrata proizvoda na drugi način. Za proizvode koji po prirodi nisu prenosivi gospodarski subjekt mora organizirati prikupljanje istih.

Dodajemo da se Direktiva (EU) 2020/1828 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenog 2020. o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, koja je u nacionalno zakonodavstvo RH preuzeta Zakonom o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača¹¹ primjenjuju i na predstavničke tužbe podnesene zbog povreda odredaba Uredbe koje su počinili gospodarski subjekti, uključujući i pružatelje internetskih platformi za trgovanje, a koje štete ili mogu naštetiti kolektivnim interesima i pravima potrošača.

¹¹ Nar. nov., br. 59/23.

11. Inspekcijski nadzor

11.1. Nadležna tijela za provođenje inspekcijskog nadzora

U odnosu na ZOSP prema kojemu su ovlast za obavljanje inspekcijskog nadzora u području sigurnosti neprehrambenih proizvoda imali samo inspektori Državnog inspektorata, ovim se Zakonom uz nadležnost Državnog inspektorata za provođenje nadzora određuju i druga tijela nadzora tržišta koja provode nadzor nad sigurnošću specifičnih proizvoda.

Odredbom čl. 9. Zakona propisano je da inspekcijski nadzor nad provedbom Uredbe i Zakona obavljaju u skladu s ovlastima određenim ovim Zakonom i posebnim propisima: tržišni inspektori, inspektori opreme pod tlakom, elektroenergetski inspektori, građevinski inspektori, poljoprivredni inspektori i sanitarni inspektori Državnog inspektorata, svako u okviru svog djelokruga rada propisanog Zakonom o Državnom inspektoratu (Nar. nov., br. 115/18., 117/21. i 67/23.); nadležni inspektori Ministarstva mora, prometa i infrastrukture – u području pomorske opreme, rekreacijskih plovila, osobnih plovila na vodomlazni pogon i žičara; nadležni inspektori Ministarstva unutarnjih poslova – u području pirotehničkih sredstava, eksploziva za civilnu uporabu; nadležni inspektori Ministarstva zdravstva – u području medicinskih proizvoda; inspektori elektroničkih komunikacija Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (HAKOM-a) – u području radijske opreme; i mjeriteljski inspektori Državnog zavoda za mjeriteljstvo – u više područja koja su uređena posebnim propisima, kao što su boce koje se upotrebljavaju kao mjerni spremnici, ispušni sustav motornih vozila, pakiranje određenih pretpakovina označenih masom ili obujmom i dr.

ističemo...

Potrošači i druge zainteresirane strane mogu podnositi Državnom inspektoratu i nadležnim inspekcijskim tijelima nadzora pisane predstavke vezano uz povredu Uredbe.

11.2. Ovlasti inspekcijskih tijela

Nadležna inspekcijska tijela nadzora tržišta radi osiguranja sigurnosnih zahtjeva te ispunjavanja obveza gospodarskih subjekata propisanih Uredbom, imaju ovlasti propisane čl. 14. st. 4. Uredbe (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o nadzoru tržišta i sukladnosti proizvoda (dalje: Uredba EU br. 2012/1020), Zakonom (ali i ovlasti propisane posebnim propisima kojima se uređuje sigurnost stavljanja na tržište specifičnih proizvoda).

11.2.1. Ovlasti u skladu s čl. 14.st.4. Uredbe EU br. 2019/1020

Nadležna inspekcijska tijela nadzora tržišta imaju ovlast da:

- od gospodarskog subjekta čije poslovanje nadziru, zahtijevaju dostavljanje relevantne dokumentacije, tehničke specifikacije, podatke ili informacije o sukladnosti i tehničkim aspektima proizvoda koji su predmet nadzora, relevantne informacije o lancu opskrbe proizvoda te količini tih proizvoda na tržištu i drugim modelima proizvoda koji imaju iste tehničke karakteristike kao dotični proizvod nadzora, kao i dostavljanje relevantnih informacija za potrebe utvrđivanja vlasništava nad internetskim stranicama ako su te informacije povezane s predmetom istrage;

- bez prethodne najave provode inspekcije na terenu i fizičke provjere proizvoda, kao i ulazak u sve poslovne prostore, zemljišta ili prijevozna sredstva koje dotični gospodarski subjekt upotrebljava u svrhe povezane sa svojom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnošću radi utvrđivanja nesukladnosti proizvoda i prikupljanja dokaza;
- od nadziranog gospodarskog subjekta zahtijevaju poduzimanje odgovarajućih mjera radi uklanjanja slučajeva nesukladnosti ili rizika;
- da poduzimaju odgovarajuće mjere ako gospodarski subjekt ne poduzme odgovarajuće korektivne mjere ili ako nesukladnost ili rizik i dalje postoje, uključujući ovlast da se zabrani ili ograniči stavljanje na raspolaganje proizvoda na tržištu ili da se proizvod povuče ili opozove s tržišta, kao i da obave kupnju uzoraka proizvoda, među ostalim pod tajnim identitetom, kako bi se te uzorke pregledalo i kako bi se nad njima provelo ispitivanje radi utvrđivanja sukladnosti s propisanim zahtjevima;
- da, ako ne postoje druga učinkovita sredstva za uklanjanje ozbiljnog rizika, zahtijevaju da se s internetskog sučelja ukloni sadržaj koji upućuje na povezane proizvode ili da zahtijevaju da se krajnjim korisnicima prilikom pristupa internetskom sučelju prikaže izričito upozorenje ili, ako taj zahtjev nije izvršen, da se od pružatelja usluga informacijskog društva zahtijeva da ograniče pristup internetskom sučelju, među ostalima zahtijevanjem od relevantne treće strane da provede takve mjere.

11.2.2. Ovlasti iz čl. 10. Zakona

Nadležna inspekcijska tijela nadzora tržišta imaju ovlast provoditi odgovarajuće preglede i ispitivanja proizvoda radi utvrđivanja njihove sukladnosti sa zahtjevima propisanih Uredbom i Zakonom, čak i nakon što su stavljeni na tržište ili na raspolaganje na tržištu i u tu svrhu besplatno uzimati uzorke proizvoda i dati ih na ispitivanje ovlaštenoj (akreditiranoj) stručnoj instituciji (laboratoriju) ako nadležno inspekcijsko tijelo samo ne raspolože stručnim znanjem ili opremom za provođenje pregleda ili ispitivanja.

ističemo...

Troškove inspekcijskog postupka koji uključuju troškove uzorkovanja, ispitivanja i provjere sukladnosti proizvoda, troškove prijevoza u vezi s inspekcijskim nadzorom, troškove kupnje uzoraka proizvoda, među ostalim, i pod tajnim identitetom, snosi gospodarski subjekt koji je na tržište ili na raspolaganje na tržištu stavio proizvod koji nije sukladan sa zahtjevima Uredbe i Zakona, uključujući i proizvode koji se nude i prodaju na internetu ili drugim sredstvima prodaje na daljinu.

11.3. Upravne mjere

Ako nadležno inspekcijsko tijelo u provedbi inspekcijskog nadzora utvrdi da proizvod stavljen na tržište ili na raspolaganje na tržištu nije sukladan propisanim sigurnosnim zahtjevima i/ili nesukladnost predstavlja rizik za zdravlje i sigurnost potrošača, razmjerno ocjeni prirode rizika, **rješenjem će gospodarskom subjektu** koji je proizvod stavio na tržište ili na raspolaganje na tržište, u okviru obveza određenih Uredbom i Zakonom:

- narediti otklanjanje utvrđenih nesukladnosti** i odrediti primjereni rok za njihovo otklanjanje;

- **zabraniti stavljanje proizvoda na tržište ili na raspolaganje na tržištu;**
- **narediti trenutno povlačenje proizvoda s tržišta** ili u roku koji odredi nadležno tijelo i/ili narediti da upozori i obavijesti potrošače i javnost o rizicima koje proizvod predstavlja, po potrebi putem mrežnih stranica gospodarskog subjekta, kanalima društvenih medija, biltena, maloprodajnih mjesta, objavom u medijima i drugim komunikacijskim kanalima;
- **narediti opoziv proizvoda s tržišta od potrošača i/ili narediti da upozori i obavijesti potrošače i javnost na rizike koje proizvod predstavlja** izravnim slanjem obavijesti potrošačima i/ili putem mrežnih stranica gospodarskog subjekta, kanalima društvenih medija, biltena, maloprodajnih mjesta, objavom u medijima i drugim komunikacijskim kanalima;
- **narediti uništavanje proizvoda ako je to nužno** radi zaštite zdravlja ili sigurnosti potrošača;
- **privremeno zabraniti stavljanje proizvoda na tržište ili na raspolaganje na tržištu, isporuku proizvoda, ponudu isporuke, ponudu prodaje na internetu ili drugim sredstvima prodaje na daljinu, oglašavanje proizvoda ili izlaganje proizvoda u vremenu potrebnom za različite preglede, ispitivanja i procjene sukladnosti i sigurnosti proizvoda** ako postoji osnovana sumnja da proizvod nije sukladan zahtjevima propisanim Uredbom i/ili Zakonom;
- **narediti da se na proizvod stave jasno formulirana i lako razumljiva upozorenja o rizicima koje proizvod može predstavljati**, na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, i/ili **narediti trenutno upozoravanje potrošača na primjeren način objavljivanjem posebnih upozorenja** na hrvatskom jeziku i odrediti primjeren rok za izvršenje izravnim slanjem potrošačima ili putem mrežnih stranica gospodarskog subjekta, kanalima društvenih medija, biltena, maloprodajnih mjesta, objave u medijima i drugih komunikacijskih kanala.

ističemo...

Ako je gospodarskom subjektu rješenjem naređeno otklanjanje nesukladnosti u roku, a to gospodarski inspektor ne izvrši, inspekcijско tijelo nadzora tržišta, rješenjem će mu zabraniti stavljanje proizvoda na tržište ili na raspolaganje na tržištu i narediti povlačenje proizvoda koji su već stavljeni na tržište ili na raspolaganje na tržištu.

Istim rješenjem ukinut će se prethodno izdano rješenje o otklanjanju nesukladnosti u roku. Povlačenje proizvoda s tržišta je mjera usmjerena ne sprečavanje da proizvod u lancu opskrbe bude stavljen ili da se dalje stavlja na raspolaganje na tržištu.

U slučaju proizvoda koji se prodaju putem interneta ili drugim sredstvima prodaje na daljinu, uz prethodne ovlasti za donošenje rješenja o uklanjanju nesukladnosti u roku odnosno zabrani daljnjeg stavljanja proizvoda na tržište ili na raspolaganje na tržištu te mjeru povlačenja proizvoda s tržišta, ako ne postoji druga učinkovita sredstva za uklanjanje rizika i/ili ozbiljnog rizika, kao i u slučaju kada se u inspekcijском postupku utvrdi da pravna ili fizička osoba nudi na prodaju i/ili prodaje proizvode putem interneta ili drugim sredstvima prodaje na daljinu, a namjerno skriva svoj identitet, čini povrede Zakona ili posebnih propisa i/ili odbija suradnju s nadležnom inspekcijom, a postoji rizik za sigurnost i zdravlja potrošača, **nadležno inspekcijско tijelo nadzora rješenjem će odrediti svaku mjeru kojom se postuže svrha uklanjanja ozbiljnog rizika, a osobito:**

- narediti operatorima javnih komunikacijskih usluga i/ili davateljima usluga pristupa internetu i/ili pružateljima usluga smještaja na poslužitelju (hosting usluga) da uklone sadržaj ili ograniče pristup internetskom sučelju ili da se krajnjim korisnicima, prilikom pristupa internetskom sučelju, jasno prilaže izričito upozorenje koje upućuje na nesukladan proizvod;
- narediti svim registrima za domene ili voditeljima registara za domene da izbrišu potpuno kvalificirani naziv domene i moguće nadležnom tijelu da je registrira;
- narediti nakladniku elektroničkog ili tiskanog medija da ukloni sadržaj iz kojeg proizlazi povreda da je povezan s nesukladnim proizvodom.

ističemo...

Ako je temeljem izdanog rješenja nadležnih tijela nadzora tržišta zbog nudenja na prodaju i prodaje nesigurnog odnosno opasnog proizvoda nastala šteta operatorima javnih komunikacijskih usluga, davateljima usluga pristupa internetu, pružateljima usluga smještaja i registrima za domene, nakladniku elektroničkog ili tiskanog medija, oni imaju pravo tražiti od gospodarskog subjekta naknadu štete sukladno općim pravilima naknade štete.

11.4. Prekršajne odredbe

Koje se povrede smatraju prekršajima propisano je: u čl. 12. Zakona – za proizvođače; u čl. 13. Zakona – za ovlaštene zastupnike; u čl. 14. Zakona – za uvoznike; u čl. 15. Zakona – za distributere; u čl. 16. Zakona – za pružatelje internetskih platformi za trgovanje; i u čl. 17. Zakona – za sve gospodarske subjekt. Novčane kazne za te prekršaje propisane su u rasponu od 7.000,00 do 35.000,00 eura za pravnu osobu, u rasponu od 2.000,00 do 6.630,00 eura za odgovornu osobu u pravnoj osobi i u rasponu od 1.000,00 do 8.000,00 eura za gospodarskog subjekta fizičku osobu.

12. Zaključak

Uredbom o općoj sigurnosti proizvoda postrožuju se pravila o sigurnosti proizvoda koji se stavljaju na tržište ili na raspolaganje na tržištu, a sve kako bi se osiguralo da se na tržište stavljaju samo proizvodi koji ispunjavaju propisane sigurnosne zahtjeve. Posebno se to odnosi na uvozne proizvode za koje je propisano da se mogu staviti na tržište EU samo ako na području EU postoji odgovorna osoba za sigurnost uvezenog proizvoda, te na internetske platforme za trgovanje za koje je propisana obveza suradnje s tijelima za nadzor tržišta ako na svojoj platformi otkriju opasan proizvod, kao i da uspostave jedinstvenu kontakt točku radi omogućavanja komunikacije s potrošačima glede sigurnosti proizvoda. Za svakog gospodarskog subjekta koji sudjeluje u lancu opskrbe i distribucije proizvodima obuhvaćenih područjem Uredbe, propisuju se obveze ovisno o njihovoj odgovornosti za sigurnost proizvoda kojeg stavljaju na tržište ili na daljnje raspolaganje na tržištu.

Zakonom o provedbi Uredbe o općoj sigurnosti proizvoda utvrđuju se nadležna tijela za provedbu Uredbe, određuje Državni inspektorat za jedinstvenu nacionalnu kontaktnu točku za dostavu službenih obavijesti putem sustava brzog uzbunjivanja *Safety Gate* i za kontakt s Komisijom, propisuju ovlasti tijela za nadzor tržišta te određuju prekršajne kazne za gospodarske subjekte koji se ne pridržavaju obveza propisanih Uredbom.